

PREVOD NA BOSANSKI JEZIK

ETIČKI KODEKS ZA MUZEJE

INTERNATIONAL COUNCIL OF MUSEUMS
CONSEIL INTERNATIONAL DES MUSEES

PREVOD NA BOSANSKI JEZIK

ETIČKI KODEKS ZA MUZEJE

SARAJEVO, 2007

Ovaj prevod ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje objavljen je u sklopu projekta koji je uključio prevod Kodeksa na tri jezika (bosanski, hrvatski i srpski), a zajednički su ga realizovali Nacionalni komiteti Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije.

Ovom prilikom zahvaljujemo ICOM-u na podršci i finansijskoj potpori pri realizaciji navedenog projekta.

Također, zahvaljujemo prevodiocima i lektorima za uloženi napor i trud kako bi što kvalitetnije stručno i jezički bila obrađena izdanja prevoda Kodeksa. Posebnu zahvalnost izražavamo kolegama koji su svojim savjetima i prijedlozima doprinijeli kvaliteti spomenutih izdanja.

Ovaj projekat je finansiran kao prilog obilježavanju 60 godina ICOM-a
This project has been funded as a contribution to ICOM's 60th Anniversary

ICOM-ov Etički kodeks za muzeje

ICOM-ov Etički kodeks za muzeje je kamen temeljac ICOM-a. On određuje minimalne standarde profesionalne prakse i rada za muzeje i njihovo osoblje. Uključivanjem u organizaciju, članovi ICOM-a se obavezuju da će se pridržavati ovog Kodeksa.

ICOM

Maison de' UNESCO

1, rue Miollis, 75732 Paris Cedex 15, Francuska

Telefon: +33(0) 1 47 34 05 00

Fax: +33 (0) 1 43 06 78 62

E-mail: secretariat@icom.museum

Web stranica: <http://www.icom.museum>

ICOM-ov Kodeks profesionalne etike jednoglasno je prihvaćen na 15. Generalnoj skupštini ICOM-a u Buenos Airesu (Argentina) 4. novembra 1986. godine. Dopunjen je na 20. Generalnoj skupštini u Barceloni (Španija) 6. jula 2001. godine, a preimenovan u ICOM-ov Etički kodeks za muzeje i revidiran na 21. Generalnoj skupštini u Seulu (Republika Koreja) 8. oktobra 2004. godine.

© ICOM, 2006

ISBN 92-9012-159-9

PREDGOVOR

Status ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje

ICOM-ov Etički kodeks za muzeje priredilo je Međunarodno vijeće za muzeje. To je izjava o muzejskoj etici koja se navodi u ICOM-ovom Statutu. Kodeks odražava principe koji su općeprihvaćeni od strane međunarodne muzejske zajednice. Članstvo u Icomu i plaćanje godišnje članarine Icomu jeste afirmacija ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje.

Minimalni standard za muzeje

ICOM-ov Kodeks predstavlja minimalni standard za muzeje. Predstavljen je kao niz principa koji su podržani smjernicama za željenu profesionalnu praksu. U nekim zemljama minimalni standardi su određeni zakonom ili vladinim odredbama. U drugima su preporuke i procjena minimalnih profesionalnih standarda dostupne u obliku »akreditacije«, »registracije« ili sličnih shema ocjenjivanja. Tamo gdje takvi standardi nisu definirani, preporuke se mogu dobiti putem ICOM-ovog Sekreterijata, Nacionalnog komiteta ICOM-a ili odgovarajućeg Međunarodnog komiteta ICOM-a. Namjera je, također, da pojedine države i specijalizirane organizacije, povezane sa muzejima, koriste ovaj Kodeks kao osnovu za razvoj dodatnih standarda.

Prevodi ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje

ICOM-ov Etički kodeks za muzeje objavljen je na tri službena jezika organizacije (engleski, francuski i španjolski). ICOM pozdravlja prevod Kodeksa na druge jezike. Međutim, prevod će se smatrati »službenim« samo u slučaju da je odobren od strane najmanje jednog nacionalnog komiteta zemlje u kojoj se jezik govori, obično kao prvi jezik. Tamo gdje se jezik govori u više od jedne zemlje, poželjno je da budu konsultirani i nacionalni komiteti ovih zemalja. Pažnja se usmjerava na potrebu kako za jezičkom tako i za stručnom muzejskom ekspertizom u obezbjeđivanju službenih prevoda. Verzija jezika koji je korišten za prevod i imena nacionalnih komiteta koji su uključeni trebali bi biti naznačeni. Ovi uslovi ne ograničavaju prevode Kodeksa, ili njegovih dijelova, za upotrebu u obrazovnom radu ili u svrhe proučavanja.

SADRŽAJ

UVOD

Geoffrey Lewis

ICOM-OV ETIČKI KODEKS ZA MUZEJE

1. Muzeji čuvaju, tumače i promoviraju prirodno i kulturno naslijeđe čovječanstva.	1
• Institucionalni položaj	
• Fizički resursi	2
• Finansijski resursi	
• Osoblje	
2. Muzeji koji imaju zbirke čuvaju ih u korist društva i njegovog razvoja.	3
• Nabavka zbirki	5
• Otpis iz zbirki	6
• Briga o zbirkama	
3. Muzeji čuvaju prvobitna svjedočanstva o sticanju i prenošenju znanja.	8
• Prvobitna svjedočanstva	
• Prikupljanje i istraživanje u muzejima	
4. Muzeji pružaju mogućnosti za vrednovanje, razumijevanje i upravljanje prirodnim i kulturnim naslijeđem.	9
• Stalne postavke i izložbe	10
• Ostali resursi	
5. Muzeji posjeduju resurse koji pružaju mogućnosti za druge javne službe i usluge.	11
• Službe za identifikaciju	
6. Muzeji blisko sarađuju sa zajednicama iz kojih njihove zbirke potiču i sa onima kojima služe.	12
• Porijeklo zbirki	
• Poštovanje prema zajednicama kojima su muzeji namijenjeni	
7. Muzeji rade u skladu sa zakonom.	13
• Pravni okvir	
8. Muzeji rade na profesionalan način.	14
• Profesionalno ponašanje	15
• Sukobi interesa	
RJEČNIK	18

UVOD

Ovo izdanje ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje predstavlja vrhunac šestogodišnje revizije. Nakon detaljne revizije ICOM-ovog Kodeksa u svjetlu savremene muzejske prakse, revidirana verzija, bazirana na ranijem izdanju, objavljena je 2001. godine. Kako je tada i predviđeno, sadašnje izdanje je potpuno preoblikovano kako bi se dao prikaz i osjećaj muzejske struke bazirane na ključnim načelima profesionalne prakse. Kodeks je razrađen tako da daje opće etičke smjernice. Nakon što su ga u tri navrata članovi ICOM-a razmatrali i komentirali, Kodeks je odobren glasanjem na 21. Generalnoj skupštini ICOM-a u Seulu 2004. godine.

Cjelokupan karakter dokumenta nastavlja da bude u službi društva, zajednice, javnosti i njenih grupa kao i profesionalizma muzejskih radnika. Vrlo malo toga je potpuno novo u dokumentu, izuzev promjena koje su posljedica njegove nove strukture, naglašavanja ključnih tačkaka i upotrebe kraćih paragrafa. Novine su u paragrafu 2.11. i principima koji su opisani u poglavljima 3., 5. i 6.

ICOM-ov Etički Kodeks za muzeje predstavlja sredstvo profesionalne samoregulacije u onoj ključnoj oblasti javnog djelovanja u kojoj je zakonodavstvo na državnom nivou promjenljivo i nedosljedno. On propisuje minimalne standarde ponašanja i djelovanja prema kojima muzejsko profesionalno osoblje širom svijeta može s razlogom da teži, a istovremeno izražava razumna očekivanja koja javnost ima od muzejske profesije.

ICOM je objavio Etiku akvizicije 1970. godine i potpuni Kodeks profesionalne etike 1986. godine. Objavljivanje sadašnjeg izdanja, i privremenog dokumenta iz 2001. godine, mnogo duguju radu na prethodnim dokumentima. Najveći dio posla oko revizije i restrukturiranja uradili su članovi Etičkog komiteta. Veoma smo zahvalni na njihovom doprinosu na sastancima, kako održanim tako i onim obavljenim elektronskim putem, kao i na njihovoj odlučnosti da ispune zadatak i raspored. Njihova imena su navedena u popisu.

Pošto smo završili naš mandat, prenosimo odgovornost za Kodeks većinom novim članovima Komiteta, na čelu sa Bernice Murphy, koja unosi u rad cjelokupno znanje i iskustvo prošlog potpredsjednika ICOM-a i ranijeg člana Etičkog komiteta.

Kao i prethodni, i ovaj sadašnji Kodeks propisuje globalni minimalni standard na kojem nacionalne i stručne grupe djeluju na zadovoljavanju svojih posebnih zahtjeva.

ICOM podržava razvoj nacionalnih i specijalističkih etičkih kodeksa koji bi zadovoljili određene potrebe i sa zadovoljstvom će primiti njihove primjerke. Primjerke treba slati na adresu: Secretary Generaly of ICOM, Maison de' UNESCO, 1, rue Miollis, 75732 Paris Cedex 15, Francuska. E-mail: secretariat@icom.museum

Geofrey Lewis

Predsjednik ICOM-ovog Etičkog komiteta (1997-2004)

Predsjednik ICOM-a (1983-1989)

Članovi ICOM-ovog Etičkog komiteta od 2001-2004.

Predsjednik:

Geofrey Lewis (Velika Britanija)

Članovi:

Gary Edson (Sjedinjene Američke Države)

Per Kåks (Švedska)

Byung-mo Kim (Republika Koreja)

Pascal Makambila (Kongo)

Jean-Yves Marin (Francuska)

Bernice Murphy (Australia)

Teraza Scheiner (Brazil)

Shaje'a Tshiluilu (Demokratska Republika Kongo)

Michel Van-Praët (Francuska)

Etička pitanja koja zahtijevaju pažnju i/ili razmatranja ICOM-ovog Etičkog komiteta mogu se poslati predsjedniku Etičkog komiteta putem e-maila: ethics@icom.museum

ICOM-ov Etički kodeks za muzeje

1. Muzeji čuvaju, tumače i promoviraju prirodno i kulturno naslijeđe čovječanstva.
2. Muzeji koji imaju zbirke čuvaju ih za dobrobit društva i njegovog razvoja.
3. Muzeji čuvaju prvobitna svjedočanstva o sticanju i prenošenju znanja.
4. Muzeji pružaju mogućnosti za vrednovanje, razumijevanje i upravljanje prirodnim i kulturnim naslijeđem.
5. Muzeji posjeduju resurse koji pružaju mogućnosti za druge javne službe i usluge.
6. Muzeji blisko sarađuju sa zajednicama iz kojih njihove zbirke potiču i sa onima kojima služe.
7. Muzeji rade u skladu sa zakonom.
8. Muzeji rade na profesionalan način.

1. MUZEJI ČUVAJU, TUMAČE I PROMOVIRAJU PRIRODNO I KULTURNO NASLIJEĐE ČOVJEČANSTVA.

Načelo

Muzeji su odgovorni za materijalno i nematerijalno prirodno i kulturno naslijeđe. Upravna tijela, kao i ona koja se bave strateškim usmjerenjem i nadzorom nad muzejima, imaju primarnu odgovornost da štite i promoviraju ovo naslijeđe, kao i da ljudske, fizičke i finansijske resurse učine dostupnim u date svrhe.

INSTITUCIONALNI POLOŽAJ

- 1.1. Osiguravanje dokumentacije**
Upravno tijelo treba osigurati da muzej ima pisani i objavljen propis, statut ili neki drugi javni dokument u skladu sa državnim zakonima, kojim jasno iskazuje pravni status, misiju, trajnost i neprofitnu prirodu muzeja.
- 1.2. Izjava o misiji, ciljevima i politici**
Upravno tijelo treba pripremiti, objaviti i rukovoditi se izjavom o misiji, ciljevima i politici muzeja, kao i o ulozi i sastavu samoga upravnog tijela.

FIZIČKI RESURSI

- 1.3. Prostorije**
Upravno tijelo treba osigurati adekvatne prostorije sa prikladnim ambijentom za muzej kako bi ispunio svoje osnovne funkcije definirane njegovom misijom.
- 1.4. Pristup**
Upravno tijelo treba osigurati da muzej i njegove zbirke budu dostupne svima u prikladno vrijeme i u svim periodima. Osobita pažnja bi se trebala posvetiti osobama sa posebnim potrebama.
- 1.5. Zdravlje i sigurnost**
Upravno tijelo treba osigurati da se institucionalni standardi zdravlja, sigurnosti i dostupnosti primjenjuju na muzejsko osoblje i posjetioce.
- 1.6. Zaštita od katastrofa**
Upravno tijelo treba razviti i održavati politiku zaštite posjetilaca, osoblja, zbirki i drugih resursa od prirodnih i katastrofa izazvanih od strane čovjeka.
- 1.7. Sigurnosni zahtjevi**
Upravno tijelo treba osigurati odgovarajuće mjere zaštite kako bi se zaštitile zbirke od krađe ili oštećenja u stalnim postavkama, izložbama, radnim i skladišnim

prostorima, ili dok su u tranzitu.

1.8. Osiguranje i obeštećenje

Kada se koristi komercijalno osiguranje zbirki, upravno tijelo treba obezbijediti da osiguranje bude adekvatno i da uključuje predmete u tranzitu ili posuđene predmete i druge predmete za koje je muzej odgovoran. Kada se koristi sistem obeštećenja, neophodno je da materijal koji nije u vlasništvu muzeja bude obuhvaćen na odgovarajući način.

FINANSIJSKI RESURSI

1.9. Finansiranje

Upravno tijelo treba osigurati dostatna sredstava za obavljanje i razvoj aktivnosti muzeja. Sa svim sredstvima se mora postupati na profesionalan način.

1.10. Politika stvaranja prihoda

Upravno tijelo treba imati pisanu politiku koja se tiče izvora prihoda koji se ostvaruju kroz njegove aktivnosti ili iz vanjskih izvora. Bez obzira na izvor finansiranja, muzeji trebaju održavati kontrolu sadržaja i integriteta svojih programa, izložbi i aktivnosti. Aktivnosti na stvaranju prihoda ne trebaju dovesti u pitanje standarde institucije ili njene publike (vidi 6.6.).

OSOBLJE

1.11. Politika zapošljavanja

Upravno tijelo treba osigurati da se svi postupci u vezi sa osobljem muzeja provode u skladu sa politikom muzeja i odgovarajućim zakonskim procedurama.

1.12. Imenovanje direktora ili rukovoditelja muzeja

Direktor ili rukovoditelj muzeja je ključno radno mjesto i prilikom imenovanja upravna tijela trebaju voditi računa o znanju i sposobnostima koje su potrebne za učinkovito popunjavanje tog radnog mjesta. Ovi kvaliteti trebaju obuhvatiti odgovarajuću intelektualnu sposobnost i profesionalno znanje, upotpunjeno visokim standardima etičkog ponašanja.

1.13. Pristup upravnim tijelima

Direktor ili upravnik muzeja bi trebao biti direktno odgovoran relevantnim upravnim tijelima i imati direktan pristup istim.

1.14. Osposobljenost muzejskog osoblja

Potrebno je zapošljivati kvalificirano osoblje sa stručnošću koja je potrebna da bi se ispunile sve odgovornosti (vidi također 2.19.; 2.24.; poglavlje 8.).

1.15. Obučavanje osoblja

Trebalo bi obezbijediti adekvatne mogućnosti za kontinuirano obrazovanje i stručno usavršavanje cjelokupnog muzejskog osoblja kako bi se održavala njegova efikasnost.

1.16. Etički sukob

Upravno tijelo nikad ne treba zahtijevati od muzejskog osoblja da djeluju na način kojim bi došli u sukob sa odredbama ovog Etičkog kodeksa, ili bilo kojeg državnog zakona ili specijalističkog Etičkog kodeksa.

1.17. Muzejsko osoblje i volonteri

Upravno tijelo treba imati pisanu politiku o volonterskom radu koja promovira pozitivne veze između volontera i muzejskih profesionalaca.

1.18. Volonteri i etika

Upravno tijelo treba osigurati da su volonteri, kod obavljanja muzejskih i vlastitih aktivnosti, u potpunosti upoznati sa ICOM-ovim Etičkim kodeksom za muzeje i drugim primjenjivim kodeksima i zakonima.

2. MUZEJI KOJI IMAJU ZBIRKE ČUVAJU IH ZA DOBROBIT DRUŠTVA I NJEGOVOG RAZVOJA

Načelo

Muzeji imaju dužnost da nabavljaju, čuvaju i promoviraju svoje zbirke kao doprinos očuvanju prirodnog, kulturnog i naučnog naslijeđa. Njihove zbirke su značajno javno naslijeđe, imaju posebno mjesto u zakonu i zaštićene su međunarodnom legislativom. Javno povjerenje je nerazdvojivo povezano sa pojmom upravljanja koje uključuje zakonito vlasništvo, trajnost, dokumentaciju, dostupnost i odgovorno odlaganje.

NABAVKA ZBIRKI

2.1. Politika o zbirkama

Upravno tijelo svakog muzeja treba usvojiti i objaviti pisanu politiku o zbirkama koja se odnosi na nabavku, brigu i upotrebu zbirki. Politika treba razjasniti poziciju bilo kojeg materijala koji neće biti katalogiziran, konzerviran ili izložen (vidi 2.7., 2.8.).

2.2. Pravo vlasništva

Ni jedan predmet ili primjerak muzej ne bi trebao nabaviti kupnjom, darovima, posudbom, legatom ili razmjenom, ukoliko nije uvjeren u pravo vlasništva. Dokaz o zakonitom vlasništvu u nekoj zemlji

nije uvijek i pravo vlasništva.

2.3. Porijeklo i dužni oprez

Mjere opreza se moraju poduzeti prije nego što se počne razmišljati o nabavci da bi se osvjedočilo da predmet koji je ponuđen za kupovinu, poklon, pozajmicu, legat ili razmjenu nije nezakonito nabavljen, ili izvezen iz zemlje porijekla ili bilo koje druge zemlje u kojoj je bio u legalnom vlasništvu (uključujući i zemlju u kojoj se nalazi i muzej). U tom smislu potrebno je poduzeti sve mjere opreza da bi se ustanovila historija predmeta počevši od otkrića ili proizvodnje.

2.4. Predmeti i primjerci dobiveni neovlaštenim ili neznanstvenim terenskim radom

Muzeji ne trebaju nabavljati predmete ukoliko postoji opravdana sumnja da su dobijeni neovlaštenim ili neznanstvenim terenskim radom ili namjernim uništavanjem ili oštećivanjem spomenika, arheoloških ili geoloških lokaliteta, ili vrsta i prirodnih staništa. Također, do nabavke ne treba doći ukoliko je nalaz zatajen vlasniku ili korisniku zemlje ili odgovarajućim legalnim ili državnim vlastima.

2.5. Kulturno osjetljivi materijal

Zbirke posmrtnih ostataka i sakralnog materijala trebaju se nabavljati samo u slučaju da imaju siguran i dostojan smještaj. Ovo se mora provoditi na način koji je u skladu sa stručnim standardima i interesima i uvjerenjima članova zajednice, etničkih ili vjerskih grupa iz kojih predmeti potiču (vidi također 3.7.; 4.3.).

2.6. Zaštićeni biološki ili geološki primjerci

Muzeji ne trebaju nabavljati biološke ili geološke primjerke koji su sakupljeni, prodani ili na bilo koji drugi način preneseni kršenjem nekog lokalnog, državnog, regionalnog ili međunarodnog zakona ili sporazuma o zaštiti prirode i prirodnog naslijeđa.

2.7. Žive zbirke

Kada se u zbirka nalaze živi botanički ili zoološki primjerci, posebna pažnja se mora obratiti na prirodno i društveno okruženje iz kojeg su izdvojeni, kao i na lokalne, državne, regionalne ili međunarodne zakone ili sporazume za zaštitu prirode i prirodnog naslijeđa.

2.8. Radne zbirke

Politika prema zbirkama može uzeti u obzir određene tipove radnih zbirki gdje je naglasak stavljen više na zaštitu kulturnog, znanstvenog ili tehničkog procesa nego na sam predmet, ili tamo gdje su predmeti ili primjerci sakupljeni za redovno rukovanje i u obrazovne svrhe (vidi također 2.1.).

2.9. Nabavka izvan okvira zvanične politike o zbirkama

Do nabavke predmeta ili primjerkara van okvira zvanične muzejske politike može doći samo u iznimnim okolnostima. Upravno tijelo treba uzeti u obzir dostupna stručna mišljenja i gledišta svih zainteresiranih strana. U obzir treba uključiti i značaj predmeta ili primjerka, uključujući njegov kontekst u kulturnom i prirodnom naslijeđu i posebne interese drugih muzeja koji sakupljaju takav materijal. Međutim, čak i u ovakvim okolnostima, predmeti bez prava o vlasništvu se ne bi trebali nabavljati (vidi također 3.4.).

2.10. Nabavke koje nude članovi upravnog tijela ili muzejsko osoblje

Posebna pažnja je potrebna prilikom razmatranja bilo koje ponude, bilo da se radi o prodaji, donaciji ili

poklonu u svrhu poreske olakšice, od strane članova upravnih tijela, osoblja ili članova njihovih obitelji i bliskih saradnika.

2.11. Posebno odlaganje

Ništa u ovom Kodeksu etike ne treba spriječiti muzej da se ponaša kao ovlašteno skladište primjeraka i predmeta koji nemaju dokaz o porijeklu, nezakonito sakupljenih ili otkrivenih primjeraka ili predmeta sa teritorije na kojoj ima zakonsku odgovornost.

OTPIS IZ ZBIRKI

2.12. Zakonske i druge ovlasti za otpis

Kada muzej ima zakonske ovlasti koje dopuštaju otpis, ili je stekao predmete koji podliježu uvjetima za otpis, moraju se u potpunosti poštivati zakonske odredbe ili neki drugi uvjeti ili procedure. Kada je prvobitna nabavka podlijegala obavezujućim ili drugim ograničenjima ona se moraju poštovati, osim ako se jasno može dokazati da je pridržavanje tih ograničenja nemoguće ili da bitno šteti ustanovi. Muzej se može osloboditi takvih ograničenja samo putem odgovarajuće zakonske procedure.

2.13. Otpis iz muzejskih zbirki

Uklanjanje predmeta ili primjerka iz muzejske zbirke mora se poduzeti samo uz puno razumijevanje značaja predmeta, njegovog karaktera (bilo da je obnovljiv ili neobnovljiv), zakonskog položaja i bilo kakvog gubitka javnog povjerenja koje može biti rezultat ovakvog djelovanja.

2.14. Odgovornost za otpis

Za odluku o otpisu odgovorno je upravno tijelo muzeja zajedno sa direktorom muzeja i kustosom zbirke na koju se odnosi. Na radne zbirke se mogu primijeniti posebne odredbe (vidi 2.7.; 2.8.).

2.15. Uklanjanje predmeta koji

su otpisani iz muzejskih zbirki

Svaki muzej treba imati politiku kojom se definiraju ovlaštene metode za trajno uklanjanje predmeta iz zbirke kroz donacije, transfere, razmjenu, prodaju, repatrijaciju ili uništenje, i koja dopušta prenos neograničenog vlasništva na agenciju koja ga prima. O svim tim odlukama i predmetima kojih se one tiču mora se voditi iscrpna dokumentacija. Mora postojati jaka pretpostavka da se takav materijal mora najprije ponuditi drugom muzeju.

2.16. Prihod od zbirki koje su otuđene

Muzejske zbirke su javno dobro i sa njima se ne može postupati kao sa utrživim dobrima. Novac ili naknada dobiveni od otpisa i uklonjenih predmeta i primjeraka iz muzejskih zbirki trebao bi se koristiti isključivo u korist date zbirke, a obično za nabavke za spomenutu zbirku.

2.17. Kupovina otpisanih zbirki

Muzejskom osoblju, upravnom tijelu ili njihovim porodicama ili bliskim saradnicima ne bi trebalo dozvoliti da kupuju predmete koji su otpisani iz zbirke za koju su oni odgovorni.

BRIGA O ZBIRKAMA

2.18. Trajnost zbirki

Muzej treba donijeti i primjenjivati politiku kako bi osigurao da su njegove zbirke (i stalne i povremene) i informacije o njima valjano dokumentirane, dostupne za svakodnevnu upotrebu, te nastojati koliko god je to moguće, s obzirom na savremeno znanje i resurse, da se zbirke sačuvaju za buduće generacije u što boljim i sigurnijim uslovima.

2.19. Prenos odgovornosti za zbirke

Stručna odgovornost, koja uključuje brigu za zbirke, trebala bi se dodijeliti osobama koje imaju odgovarajuće znanje i vještine, ili su pod odgovarajućim nadzorom (vidi također 8.11.)

2.20. Dokumentacija o zbirkama

Dokumentacija o zbirkama trebala bi se voditi u skladu sa prihvaćenim profesionalnim standardima. Takva dokumentacija treba da sadrži potpunu identifikaciju i opis svakog predmeta, njegovo porijeklo, stanje, tretman i trenutno mjesto. Takvi podaci bi se trebali pohraniti u sigurnom okruženju i u odgovarajuće sisteme za pretraživanje koji omogućavaju pristup informacijama muzejskom osoblju i drugim legitimnim korisnicima.

2.21. Zaštita od katastrofa

Osobita pažnja se mora posvećivati razradi politike zaštite zbirki za vrijeme oružanog sukoba i prirodnih i drugih katastrofa izazvanih ljudskim faktorom.

2.22. Sigurnost zbirke i podataka o njoj

Muzej treba voditi računa o tome da izbjegne objavljivanje u javnosti osjetljivih osobnih podataka i drugih povjerljivih činjenica.

2.23 Preventivna konzervacija

Preventivna konzervacija je bitan element muzejske politike i brige o zbirkama. Stoga je osnovna odgovornost muzejskih stručnjaka koji vode brigu o zbirkama da stvore i održavaju zaštićeno okruženje za zbirke u depoima, prilikom izlaganja ili u tranzitu.

2.24. Konzervacija i restauracija zbirki

Muzej treba pažljivo nadgledati stanje zbirki kako bi se odredilo kada predmet ili primjerak zahtijeva rad na konzervaciji-restauraciji i usluge kvalificiranog konzervatora restauratora. Glavni cilj treba biti stabilizacija predmeta ili primjerka. Svi konzervacijski postupci bi se trebali dokumentovati i revidirati, a sve promjene bi trebale biti jasno prepoznatljive od izvornog predmeta ili primjerka.

2.25. Dobrobit živih životinja

Muzej koji drži žive životinje treba preuzeti punu odgovornost za njihovo zdravlje i dobrobit. Muzej treba donijeti i provoditi kodeks zaštite svoga osoblja i posjetilaca, kao i životinja, koji odobrava veterinarski stručnjak. Genetske modifikacije bi trebale biti jasno prepoznatljive.

2.26. Lična upotreba muzejskih zbirki

Muzejskom osoblju, upravnom tijelu i njihovim porodicama, bliskim saradnicima i drugima ne bi trebalo dozvoliti da izuzimaju predmete iz muzejskih zbirki, čak i privremeno, za bilo kakvu ličnu upotrebu.

3. MUZEJI ČUVAJU PRVOBITNA SVJEDOČANSTVA ZA UTVRĐIVANJE I PODSTICANJE ZNANJA

Načelo

Muzeji imaju posebnu odgovornost za brigu, dostupnost i tumačenje sakupljenog prvobitnog svjedočanstva koje se čuva u njihovim zbirkama.

PRVOBITNA SVJEDOČANSTVA

3.1. Zbirke kao

prvobitna svjedočanstva

Muzejska politika prema zbirkama treba jasno naznačiti značaj zbirki kao prvobitnih svjedočanstava. Politika se ne bi trebala voditi trenutnim intelektualnim trendovima ili sadašnjim korištenjem muzeja.

3.2. Dostupnost zbirki

Muzeji su osobito dužni omogućiti što slobodniji pristup zbirkama i svim relevantnim informacijama o

njima, uz ograničenja koja nalaže povjerljivost i sigurnost.

SAKUPLJANJE I ISTRAŽIVANJE U MUZEJIMA

3.3. Terensko sakupljanje

Muzeji koji provode terenska sakupljanja trebaju razviti politiku u skladu sa akademskim standardima i primjenjivim državnim i međunarodnim obavezama koje proizilaze iz zakona i sporazuma. Terenski rad bi se trebao poduzeti samo uz poštivanje i razumijevanje gledišta lokalnih zajednica, njihovih okolišnih resursa i kulturne prakse, kao i napora da se očuva i unaprijedi kulturno i prirodno naslijeđe.

3.4. Izuzeci u sakupljanju

prvobitnih svjedočanstava

U iznimnim slučajevima predmet bez dokaza o porijeklu može sam po sebi biti izuzetan doprinos znanju i njegovo očuvanje može biti u javnom interesu. Prihvatanje ovakvog predmeta u muzejsku zbirku treba biti predmet odluke stručnjaka iz dotične discipline i bez nacionalnih ili međunarodnih predrasuda (vidi također 2.11.).

3.5. Istraživanje

Istraživanje koje poduzima muzejsko osoblje treba biti u vezi sa mu-

zejskom misijom i ciljevima i u skladu sa zakonskom, etičkom i akademskom praksom.

3.6. Destruktivna analiza

Kada se poduzimaju destruktivne analitičke tehnike, cjelokupni zapis o analiziranom materijalu, rezultatu analize i istraživanja, uključujući i publikacije, trebaju postati dio trajne dokumentacije o predmetu.

3.7. Posmrtni ostaci i sakralni materijal

Istraživanja posmrtnih ostataka i sakralnih materijala moraju se provoditi na način koji je u skladu sa profesionalnim standardima, a uzimajući pri tome u obzir interese i uvjerenja zajednice, etničkih ili vjerskih grupa iz kojih predmeti potiču, u slučajevima kada je to poznato (vidi također 2.5.; 4.3.).

3.8. Zadržavanje prava na istraživanje materijala

Kada muzejsko osoblje priprema materijal za prezentaciju ili dokumentiranje terenskog istraživanja, mora postojati jasna saglasnost sa odgovornim muzejom sponzorom po pitanju svih prava na takav rad.

3.9. Razmjena stručnosti

Muzejski stručnjaci su obavezni dijeliti svoje znanje i iskustvo sa kole-

gama, znanstvenicima i studentima u relevantnim područjima. Trebaju poštovati i uvažavati one od kojih su učili i prenositi ona napredovanja u tehnikama i iskustvima koja bi mogla biti od koristi drugima.

3.10. Saradnja muzeja i drugih ustanova

Muzejsko osoblje treba uvažavati i odobriti potrebu za saradnjom i savjetovanjem sa ustanovama sličnih interesa i prakse u sakupljanju. Ovo se posebno odnosi na saradnju sa visokoobrazovnim ustanovama i određenim javnim ustanovama u kojima istraživanje može dovesti do formiranja važnih zbirki za koje nema dugoročne sigurnosti na datim mjestima.

4. MUZEJI PRUŽAJU MOGUĆNOSTI ZA POŠTIVANJE, RAZUMIJEVANJE I UPRAVLJANJE PRIRODNIM I KULTURNIM NASLIJEĐEM

Načelo

Muzeji imaju važnu obavezu da razvijaju svoju obrazovnu ulogu i da privlače širu publiku iz zajednice, mjesta ili grupe kojoj služe. Interakcija između muzeja i zajednice i promocija njenog naslijeđa je sastavni dio obrazovne uloge muzeja.

STALNE POSTAVKE I IZLOŽBE

4.1. Stalne postavke, izložbe i posebne aktivnosti

Stalne postavke i povremene izložbe, postavljene ili elektronske, trebaju biti u skladu sa zacrtanom misijom, politikom i ciljevima muzeja. One ne trebaju narušavati ni kvalitet zbirki ni njihovu odgovarajuću brigu i zaštitu.

4.2. Tumačenje izložbi

Muzeji trebaju nastojati da su informacije koje prezentiraju u stalnim postavkama i izložbama dobro utemeljene, tačne i da iskazuju odgovarajuće poštovanje prema predstavljanim grupama i vjеровanjima.

4.3. Izlaganje osjetljivih materijala

Ljudski ostaci i materijali od sakralnog značaja se moraju izložiti na način koji je u skladu sa profesionalnim standardima i, gdje je poznato, uzeti u obzir interese i uvjerenja članova zajednice, etničke i vjerske grupe iz kojih predmeti vode porijeklo. Moraju se prezentirati s velikim taktom i poštovanjem osjećaja i ljudskog dostojanstva svih naroda.

4.4. Uklanjanje iz javnih postavki

Zahtjevi za uklanjanjem ljudskih ostataka ili materijala od sakralnog značaja iz javnih postavki moraju se rješavati brzo i sa poštovanjem i senzibilnošću. Zahtjevi za povrat takvog materijala trebaju se rješavati na sličan način. Muzejska politika bi trebala jasno definirati proces odgovaranja na takve zahtjeve.

4.5. Izlaganje materijala bez dokaza o porijeklu

Muzeji trebaju izbjegavati izlaganje ili korištenje materijala upitnog porijekla, ili bez dokaza o porijeklu. Muzeji trebaju znati da je izlaganje ili upotreba takvog materijala prešutno odobravanje ilegalne trgovine kulturnim naslijeđem.

OSTALI RESURSI

4.6. Publikacije

Informacije koje muzeji objavljuju trebaju biti utemeljene, tačne te da uzimaju u obzir akademske discipline, društva ili uvjerenja koja se predstavljaju. Muzejske publikacije ne smiju dovesti u pitanje standarde institucije.

4.7. Reprodukcije

U slučaju izrade replika, reprodukcija ili kopija muzejskih predmeta, muzeji moraju poštovati integritet originala. Takve kopije trebaju biti trajno označene kao faksimili.

5. MUZEJI POSJEDUJU RESURSE KOJI PRUŽAJU MOGUĆNOSTI ZA DRUGE JAVNE SLUŽBE I USLUGE

Načelo

Muzeji upotrebljavaju širok domen specijalnosti, vještina i fizičkih resursa koji imaju mnogo širu primjenu nego u muzejima. Ovo može dovesti do razmjene sredstava, ili do obezbjeđivanja usluga kao proširenja muzejske aktivnosti. Ovo se treba organizirati na način da ne škodi zacrtanoj muzejskoj misiji.

SLUŽBE ZA IDENTIFIKACIJU

5.1. Identifikacija ilegalnih ili nezakonito nabavljenih predmeta

Kada muzeji imaju službe identifikacije, ne trebaju da se ponašaju na način koji bi mogao biti označen kao stjecanje dobiti od takve aktivnosti, izravno ili neizravno. Identifikacija i procjena autentičnosti predmeta za koje se vjeruje ili

sumnja da su nabavljeni na nezakonit ili nedopušten način, preneseni, izvezeni ili uvezeni, ne smiju se objaviti dok se ne obavijeste odgovarajuće vlasti.

5.2. Procjena autentičnosti i vrijednosti

Procjene se mogu sačiniti u svrhu osiguranja muzejskih zbirki. Mišljenja o novčanoj vrijednosti predmeta trebalo bi davati samo na službeni zahtjev drugih muzeja ili kompetentnih sudskih, državnih ili drugih odgovornih javnih tijela. Međutim, u slučaju da bi muzej koji zapošljava stručnjaka za procjenu mogao imati koristi, mora se izvršiti nezavisna procjena.

6. MUZEJI BLISKO SARADUJU SA ZAJEDNICAMA IZ KOJIH NJIHOVE ZBIRKE POTIČU I SA ONIMA KOJIMA SLUŽE

Načelo

Muzejske zbirke odražavaju kulturno i prirodno naslijeđe zajednica iz kojih potiču. Kao takve imaju karakter koji se proteže izvan obične svojine koji može obuhvatiti jake afinite prema nacionalnom, regionalnom, lokalnom, etničkom, religijskom ili političkom identitetu. Stoga je važno da politika muzeja odgovara ovoj situaciji.

PORIJEKLO ZBIRKI

6.1. Saradnja

Muzeji trebaju promovirati razmjenu znanja, dokumentacije i zbirki sa muzejima i kulturnim organizacijama u zemljama i zajednicama porijekla zbirki. Treba se istraživati mogućnost razvijanja partnerstva sa muzejima u zemljama ili oblastima koje su izgubile značajan dio svog naslijeđa.

6.2. Povrat kulturnih dobara

Muzeji trebaju biti spremni inicirati rasprave za povrat kulturnih dobara zemlji ili narodu porijekla. Ovo bi se trebalo poduzimati na nepristrasan način koji je zasnovan na znanstvenim, profesionalnim i humanitarnim principima, kao i primjenjivoj lokalnoj, državnoj i međunarodnoj legislativi prije nego se poduzmu akcije na državnoj ili političkoj razini.

6.3. Restitucija kulturnih dobara

Ako zemlja ili narod porijekla traže povrat predmeta ili primjerka za koji se može dokazati da je izvezen, ili na neki drugi način prenesen kršenjem odredbi međunarodnih i državnih konvencija, i da je dio kulturnog ili prirodnog naslijeđa te zemlje ili naroda, muzej treba, ukoliko za to ima zakonske ovlasti, po-

duzeti hitne i odgovorne korake da bi surađivao u njegovom povratu.

6.4. Kulturna dobra iz okupirane zemlje

Muzeji se trebaju odreći kupovine ili nabavke kulturnih dobara sa okupiranih teritorija i poštovati u potpunosti sve zakone i konvencije koje reguliraju izvoz, uvoz i transfer kulturnih i prirodnih materijala.

POŠTIVANJE ZAJEDNICA KOJIMA MUZEJ SLUŽI

6.5. Savremene zajednice

Kada muzejske aktivnosti uključuju savremenu zajednicu ili njeno naslijeđe, nabavke u tom slučaju se mogu ostvariti samo na temelju informiranog i uzajamnog sporazuma bez izrabljivanja vlasnika ili davaoca informacije. Želje zajednice moraju se poštovati i biti odlučujuće.

6.6. Finansiranje aktivnosti zajednica

U slučaju traženja sredstava za aktivnosti uključenih savremenih zajednica, njihovi interesi se ne smiju dovesti u pitanje (vidi 1.10.).

6.7. Upotreba zbirki iz savremenih zajednica

Muzejska upotreba zbirki iz savremenih zajednica zahtijeva poštiva-

nje ljudskog dostojanstva i tradicija i kultura koje koriste takav materijal. Takve bi se zbirke trebale koristiti za promoviranje ljudskog blagostanja, društvenog razvoja, tolerancije i poštivanja zauzimanjem multisocijalnog, multikulturalnog i multijezičkog izražaja (vidi 4.3.).

6.8. Organizacije u zajednici koje daju podršku

Muzeji trebaju stvoriti povoljno okruženje za podršku zajednice (npr. Prijatelji muzeja i sl.), priznati njihov doprinos i poticati skladne odnose između zajednice i muzejskog osoblja.

7. MUZEJI DJELUJU U SKLADU SA ZAKONOM

Načelo

Muzeji moraju u potpunosti djelovati u skladu sa međunarodnim, regionalnim, državnim i lokalnim zakonima i ugovorima. Pored toga, upravno tijelo bi trebalo ispuniti sve zakonske dužnosti ili uvjete koji se odnose na sve aspekte muzeja, njegovih zbirki i djelatnosti.

ZAKONSKI OKVIR

7.1. Državno i lokalno zakonodavstvo

Muzeji trebaju poštovati sve

državne i lokalne zakone i legislativu drugih država ukoliko utiču na njihov rad.

7.2. Međunarodno zakonodavstvo

Muzejska politika treba priznavati sljedeće međunarodne legislative koje su uzete kao standardi u tumačenju ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje:

- Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba (»Haška konvencija« - Prvi protokol, 1954. i Drugi protokol, 1999.)
- Konvencija o sredstvima zabrane i zaštite od nezakonitog izvoza, uvoza i prenosa vlasništva kulturnih dobara (UNESCO, 1970.)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama flore i faune (Washington, 1973.)
- Konvencija o biološkoj raznolikosti (UN, 1992.)
- Konvencija o ukradenim i nezakonito izvezenim kulturnim dobrima (UNIDROIT, 1995.)
- Konvencija o zaštiti Podvodnog kulturnog naslijeđa (UNESCO, 2001.)
- Konvencija za zaštitu nematerijalnog kulturnog naslijeđa (UNESCO, 2003.)

8. MUZEJI RADE NA PROFESIONALAN NAČIN

Načelo

Pripadnici muzejske struke trebaju poštovati prihvaćene standarde i zakone i čuvati dostojanstvo i čast svoje profesije. Oni trebaju zaštititi javnost od ilegalnog ili neetičkog profesionalnog ponašanja. Trebali bi koristiti svaku priliku da informiraju i podučavaju javnost o ciljevima, svrsi i nastojanjima profesije kako bi javnost bolje shvaćala doprinos muzeja društvu.

PROFESIONALNO PONAŠANJE

8.1. Poznavanje

relevantnog zakonodavstva

Svaki pripadnik muzejske struke treba biti upoznat sa relevantnim međunarodnim, državnim i lokalnim zakonodavstvom, kao i uslovima njihove primjene, te izbjegavati situacije koje bi se mogle smatrati neprijemnim ponašanjem.

8.2. Profesionalna odgovornost

Pripadnici muzejske struke dužni su slijediti politiku i procedure ustanove u kojoj su zaposleni. Međutim, oni mogu na odgovarajući način davati primjedbe na praksu za koju smatraju da nanosi štetu muzeju, zvanju i profesionalnoj etici.

8.3. Profesionalno ponašanje

Lojalnost prema kolegama i muzeju u kojem je stručnjak zaposlen važna je profesionalna obaveza i treba se zasnivati na odanosti osnovnim etičkim principima struke kao takve. Ovi principi trebaju biti u skladu sa odredbama ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje i ostalih kodeksa ili politika relevantnih za rad muzeja.

8.4. Akademske i

znanstvene odgovornosti

Pripadnici muzejske struke trebaju promovirati istraživanje, zaštitu i upotrebu informacija sadržanih u zbirkama. Treba se uzdržati od bilo kakvih aktivnosti ili okolnosti koje bi mogle rezultirati gubljenjem akademskih i naučnih podataka.

8.5. Nezakonita trgovina

Pripadnici muzejske struke ne trebaju, izravno ili neizravno, podržavati nezakonitu trgovinu ili tržište kulturnim ili prirodnim dobrima.

8.6. Povjerljivost

Pripadnici muzejske struke moraju štiti povjerljive podatke koji su dobiveni tokom njihovog rada. Informacije o predmetima koji su doneseni u muzej radi identifikacije su povjerljive i ne smiju se objavljevati ili odavati bilo kojoj drugoj

ustanovi ili osobi bez izričitog dopuštenja vlasnika.

8.7. Sigurnost muzeja i zbirki

Informacije koje se tiču sigurnosti muzeja ili privatnih zbirki i lokacija koje su pripadnici muzejskog osoblja posjetili za vrijeme službenih dužnosti moraju se čuvati u strogoj tajnosti.

8.8. Izuzeci od obaveza prema povjerljivosti

Povjerljivost podliježe zakonskoj obavezi saradnje s policijom ili drugim odgovarajućim vlastima u istrazi moguće ukradenih, nelegalno nabavljenih ili nelegalno prenesenih dobara.

8.9. Lična nezavisnost

Iako profesionalci imaju pravo na određen stepen lične nezavisnosti, moraju znati da ih nikakav privatni posao ili profesionalni interes ne može u potpunosti odvojiti od institucije u kojoj su zaposleni.

8.10. Profesionalni odnosi

Pripadnici muzejske struke imaju poslovne odnose sa mnogim ljudima unutar i van muzeja u kojem su zaposleni. Od njih se očekuje da svoje profesionalne usluge pružaju drugima efikasno i na visokoj razini.

8.11. Stručna konsultacija

Profesionalna obaveza je konsultacija sa drugim kolegama unutar ili van muzeja ukoliko je ekspertiza kojom muzej raspolaže trenutno nedovoljna za donošenje odluka.

SUKOBI INTERESA

8.12. Pokloni, usluge, posudbe ili druge lične koristi

Zaposlenici muzeja ne smiju prihvatati darove, usluge, posudbe ili druge lične koristi koje im se nude u vezi sa njihovim dužnostima u muzeju. Profesionalna kurtoazija može povremeno uključivati i davanje i primanje poklona, ali se ovo uvijek mora izvršiti u ime dotične institucije.

8.13. Rad ili poslovni interesi van muzeja

Pripadnici muzejske struke, iako imaju pravo na određenu osobnu nezavisnost, moraju znati da ih nikakav privatni posao ili profesionalni interes ne može u potpunosti odvojiti od institucije u kojoj su zaposleni. Ne trebaju prihvatati druge plaćene poslove ili prihvatati poslove van muzeja koji su u sukobu, ili bi se mogli shvatiti kao sukob sa interesima muzeja.

8.14. Trgovanje prirodnim ili kulturnim naslijeđem

Pripadnici muzejske profesije ne smiju, izravno ili neizravno, sudjelovati u trgovini (kupovini ili prodaji za profit) prirodnog ili kulturnog naslijeđa.

8.15. Interakcija sa trgovcima

Pripadnici muzejske profesije ne smiju primati darove, gostoprimstvo ili bilo kakav oblik nagrade od trgovca, aukcionera ili druge osobe kao nepoštenu ponudu u vezi sa prodajom ili otuđenjem muzejskih predmeta, ili preduzimati ili ne preduzimati službene poslove. Također, muzejski profesionalac ne smije osobama iz javnosti preporučivati određenog trgovca, aukcionera ili procjenitelja.

8.16. Privatno sakupljanje

Muzejski profesionalci ne smiju da se natječu sa vlastitom ustanovom prilikom nabavke predmeta ili u bilo kakvom sakupljačkom djelovanju. Između muzejskog profesionalca i Upravnog tijela mora se sklopiti sporazum koji se odnosi na privatnu zbirku i mora ga se strogo poštivati.

8.17. Korištenje

ICOM-ovog imena i znaka

Ime organizacije, njen akronim ili

njen logo ne mogu se koristiti za reklamiranje ili podršku bilo kakve komercijalne aktivnosti ili proizvoda.

8.18. Drugi sukobi interesa

U slučaju bilo kakvog sukoba interesa između pojedinca i muzeja, interesi muzeja trebaju da prevladaju.

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

RJEČNIK

DOHODOVNE AKTIVNOSTI

Djelovanje namijenjeno sticanju finansijskog dobitka ili profita za dobrobit ustanove.

DUŽNI OPREZ

Zahtjev da se poduzme sve što je moguće da bi se ustanovile činjenice prije donošenja odluke, osobito u svrhu identificiranja izvora i historije predmeta koji se nudi za nabavku ili korištenje prije prihvaćanja takve ponude.

KONZERVATOR - RESTAURATOR

Muzej ili nezavisno osoblje sposobni da poduzmu tehnički pregled, zaštitu, konzervaciju i restauraciju kulturnih dobara (za više informacija vidi ICOM News, vol. 39. no. 1 (1986), str. 5-6).

KULTURNO NASLIJEĐE

Svaka stvar ili koncept za koje se smatra da imaju estetski, historijski, znanstveni ili duhovni značaj.

MINIMALNI STANDARD

Standard kojem je razumljivo da teže svi muzeji i muzejsko osoblje. Neke zemlje imaju svoju vlastitu izjavu o minimalnim standardima.

MUZEJ*

Muzej je neprofitna, stalna ustanova u službi društva i njegovog razvoja, otvoren za javnost, koja nabavlja, konzervira,

istražuje, komunicira i izlaže u svrhe proučavanja, edukacije i uživanja, materijalno i nematerijalno svjedočanstvo ljudi i njihovog okruženja.

MUZEJSKI STRUČNJAK*

Muzejski stručnjaci su osoblje (plaćeno ili neplaćeno) muzeja ili ustanova definiranih članom 2. stav 1 i 2., ICOM-ovog Statuta, koje ima specijalizirano obrazovanje ili posjeduje odgovarajuće iskustvo u praksi, u područjima relevantnim u upravljanju i djelatnostima muzeja, i nezavisne osobe koje poštuju ICOM-ov Etički kodeks za muzeje i rade za muzeje ili ustanove koje su definirane u naprijed navedenom Statutu, ali ne osobe koje promoviraju ili trguju komercijalnim proizvodima i opremom potrebnom muzejima i muzejskim službama.

NEPROFITNA ORGANIZACIJA

Zakonski ustanovljeno tijelo, korporativno ili nekorporativno, čiji se prihod (uključujući bilo kakav višak ili dobit) koristi samo za svrhe toga tijela i njegovog rada.

PORIJEKLO

Cjelokupna historija predmeta i vlasništva nad predmetom od vremena njegovog otkrića ili stvaranja do danas, iz koje se određuje autentičnost i vlasništvo.

PRAVO VLASNIŠTVA

Neosporno pravo vlasništva nad imovinom, potkrijepljeno cjelokupnim porijeklom

predmeta od njegovog otkrića ili proizvodnje.

PRIRODNO NASLIJEDE

Svaka priroda stvar, pojava ili koncept za koje se smatra da imaju znanstveni značaj ili duhovnu manifestaciju.

PROCJENA

Procjena autentičnosti i vrijednosti predmeta ili primjerka. U određenim zemljama termin se koristi za nezavisnu procjenu poklona predloženog u svrhu dobivanja porezne olakšice.

SUKOB INTERESA

Postojanje ličnog ili privatnog interesa koji uzrokuje sukob principa u radnoj situaciji i koji ometa, ili se čini da ometa, objektivnost pri donošenju odluka.

TRGOVANJE

Kupnja ili prodaja predmeta radi ličnog dobitka ili dobitka ustanove.

UPRAVNO TIJELO

Osobe ili organizacije definirane temeljnom legislativom muzeja kao odgovorne za njegovo trajanje, strategijski razvoj i finansiranje.

ZAKONITO VLASNIŠTVO

Zakonsko pravo vlasništva nad imovinom u zemlji na koju se imovina odnosi. U određenim zemljama ovo može biti dodijeljeno pravo i nedovoljno da bi se ispunili zahtjevi traženja dužnog opreza.

* Treba naznačiti da termini »muzej« i »muzejski stručnjaci« su privremene definicije za upotrebu u Interpretiranju ICOM-ovog Etičkog kodeksa za muzeje. Definicije »muzej« i »stručni muzejski radnici« koje se koriste u ICOM-ovom Statutu ostaju na snazi dok se ne završi revizija tog dokumenta.

Izdavač:

Udruženje ICOM - Nacionalni komitet Bosne i Hercegovine, Sarajevo

Za izdavača: Dražen Kotrošan

Prevod na bosanski jezik: Alma Leka

Lektor: Aiša Softić

Tiraž: 1000 primjeraka

Štampa: Art 7

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine

069 : 174 - 057. 16] (060. 13)

ETIČKI kodeks za muzeje / [prevod na bosanski jezik Alma Leka]. -
Sarajevo : Udruženje ICOM - Nacionalni komitet Bosne i Hercegovine,
2007. - 18 str. ; 21 cm

ISBN 978 - 9958 - 9094 - 0 - 5

COBISS . BH - ID 16154118

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...

... (text continues) ...